

Türkiye çağdaş sanatına katkı sağlamak için yola çıkan yeni bir oluşum: SAHA

SAHA TÜRKİYE'DE ÇAĞDAŞ SANATA ARTAN DESTEĞİN SOMUT ÖRNEKLERİNDEN BİRİ OLARAK TEMMUZ 2011'DE ÇALIŞMALARINA BAŞLADI. SELMAN BİLAL, SARUHAN DOĞAN, AYDA ELGİZ, FÜSUN ECZACIBAŞI, EBRU ÖZDEMİR, ATILLA TACİR, İPEK CEM TAHA, BERNA TUĞLULAR VE AGÂH UĞUR'UN GİRİŞİMİYLE KURULAN SAHA MİSYONUNU AÇIKLADI: "SAHA, TÜRKİYE ÇAĞDAŞ SANATININ ULUSLARARASI ALANDAKİ VARLIĞINI VE BİLİNİRLİĞİNİ ARTIRMAYA KATKIDA BULUNMAK AMACIYLA, SANATÇI, KÜRATÖR VE ELEŞTİRMENLERİN ÜRETİMLERİNE KARŞILIKSIZ DESTEK VERİR. SAHA, GÜNÜMÜZE TANIKLIK ETMEK, FARKLI KÜLTÜRLERLE ETKİLEŞİME GEÇMEK VE YENİ SORULAR SORMAKLA İLGİLENEN ESERLERİN ÜRETİMİNİ DESTEKLER. BU ÜRETİM BAĞLAMINDA FAALİYET GÖSTEREN SANATÇI, KÜRATÖR VE ELEŞTİRMENLERİN PROJELERİ İÇİN KAYNAK YARATIR. SAHA, ULUSLARARASI ALANDA KABUL GÖRMÜŞ SANAT KURUMLARI TARAFINDAN DAVET VEYA KABUL EDİLMİŞ PROJELERİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİNDE KOLAYLAŞTIRICI ROL ÜSTLENİR; KAYNAK GELİŞTİRME SÜRECİNE DESTEK VERİR; SANATÇILARIN ULUSLARARASI SANAT AĞLARIYLA ETKİLEŞİMLERİNİ PEKİŞTİRMeye KATKIDA BULUNUR. SAHA, TÜM FİKİRLERE EŞİT MESAFEDE DURMAYI PRENSİP EDİNİR. AMACI, TÜRKİYE ÇAĞDAŞ SANATI İÇİN 'SAHA' YARATABİLMEK VE BUNU EVRENSEL DEĞERLERE SAYGILI VE DEMOKRATİK BİR DURUŞ ÇERÇEVESİNDE, ÖZGÜR BİR ORTAMDA GERÇEKLEŞTİRMEKTİR." EVRİM ALTUĞ, SAHA DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ MERVE ÇAĞLAR İLE BİR SÖYLEŞİ GERÇEKLEŞTİRDİ.

Evrım Altuğ: SAHA'nın koleksiyoner tarifi, nasıl bir birikim ve vizyonu kapsıyor?

Merve Çağlar: SAHA olarak bu tür tanımlamalar yapmayı ve kurumu bir otorite olarak konumlandırmayı istemiyoruz. SAHA'nın hitap ettiği veya destek sağladığı kişilerin "koleksiyoner" tanımı altına sığması gerekiyor. Sanat sevgisi ve ilgisi olan, Türkiye'den sanata katkı sağlamak isteyen, yalnızca sanatçılara mesenlik yapmakla kalmayıp çağdaş sanatın gelişimine katkı sağlamak ve bu süreçlerin bir parçası olmak isteyen kişi ve kurumları SAHA ile yan yana görmek istiyoruz.

E.A.: Güncel sanata kurumsal değil, kolektif ve bireysel destek vermeye soyunmanın avantajları neler?

M.Ç.: SAHA aracılığıyla sanata ilişkimizin, sadece tüketici olarak değil, onu besleyen ortamın destekçisi olarak da zenginleşmesini, anlam kazanmasını amaçlıyoruz. Sadece almanın değil, kişilerin sınırlarının ve sahipliğin ötesinde başka bir boyutta ilişki kurmayı hedefliyoruz. Kâr amacı güden kurumlar genellikle kendi faydalarını gözeterek hareket ediyor. Bu nedenle kurumun kimliği ve uzun vadeli planları sanata verilen desteği yönlendiriyor ya da etkiliyor. Bu yüzden SAHA, kurumlardan tamamen bağımsız, özerk bir yapı altında "kâr amacı gütmeyen" bir oluşum olarak hayata geçirildi. Bunun hem daha sağlıklı hem de uzun vadede çok daha büyük fayda sağlayabileceğine inanıyoruz. Bireysel destekleri kolektif hale getirmek ise etkiyi ve destek boyutunu artırmamızı sağlıyor. Bu sayede SAHA, kurum ve kişilerin çıkarlarından ve fikirlerinden bağımsız bir duruş sergileyebilme özgürlüğüne sahip oluyor.

E.A.: İlk proje olarak 12. İstanbul Bienali'nde temsil edilen Türkiyeli

sanatçılara destek verdiğinizden anons ettiniz. Bu işbirliğinden edindiğiniz deneyimleri detaylarıyla açabilir misiniz?

M.Ç.: SAHA'nın misyonu Türkiye çağdaş sanatının uluslararası alandaki varlığını ve bilinirliğini artırmak, kültürlerarası diyalog ve çok uluslu kültürel ilişkilerin gelişmesi için sanatçıların uluslararası etkileşimine, dolaşımına, eğitimine ve tanıtımına katkı sağlamak. Bu nedenle 12.

İstanbul Bienali'ne katılan Türkiyeli sanatçıları desteklemek SAHA'nın kuruluş amacını tam olarak yansıtıyor. Bienal, çok etkili bir uluslararası tartışma ortamı sağladı ve dünyadan pek çok önemli yayın Bienal ve Bienal'de yer alan sanatçılarla ilgili makaleler yayınladı. Bu tür işbirliklerinden edineceğimiz deneyimlerin uzun vadede Türkiye'deki çağdaş sanat ortamına meyvelerini vereceğini düşünüyoruz. Bu desteğimizle birlikte SAHA'nın amacını henüz kuruluş aşamasındayken gösterme fırsatı bulduk. Bununla birlikte Bienal sürecince tanıştığımız çeşitli müze yöneticileri, küratör ve eleştirmenlerin bulunduğu uluslararası sanat çevreleriyle temas kurmak önemliydi. Bienal'deki desteğimizin SAHA'nın varlığından fayda sağlayabilecek kişilerin doğru adresi bulmalarına yardımcı olduğunu umuyoruz.

E.A.: Yaptığınız koleksiyonların, destek vereceğiniz yeni projelere dair alacağınız kararlara olumlu-olumsuz referansları olabilecek. Bunu aranızda

nasıl müzakere etmeyi tasarladınız? **M.Ç.:** SAHA'nın kurucuları, koleksiyonlarını tamamen kişisel beğeni ve tercihleri doğrultusunda oluşturuyor. Buna karşılık SAHA'nın destekleyeceği projeler için bu tür kişisel seçimlerin etkilerinden uzak durmayı sağlayan objektif kriterler bulunuyor. Bu doğrultuda destek verilecek projelerde, sanatçı, küratör ya da eleştirmenin, kâr amacı gütmeyen bir sergi, müze ya da galeriye davet edilmesi veya bir

SAHA, "seçici" konumunda olmayacak, sanat çevreleri ve kurumları tarafından kabul gören, uluslararası alanda kendini kanıtlamış kurum, sergi, etkinlik ya da eğitim alanlarındaki açılımları artırmak ve buna paralel olarak Türkiyeli sanatçı, küratör ve eleştirmenlerin bu platformlarda daha çok yer almasını destekleyen bir dernek rolünü üstlenecektir.

eğitim programına kabul edilmesi gibi koşullar aranıyor. Böylelikle SAHA, "seçici" konumunda olmayacak, sanat çevreleri ve kurumları tarafından kabul gören, uluslararası alanda kendini kanıtlamış kurum, sergi, etkinlik ya da eğitim alanlarındaki açılımları artırmak ve buna paralel olarak Türkiyeli sanatçı, küratör ve eleştirmenlerin bu platformlarda daha çok yer almasını destekleyen bir dernek rolünü üstlenecektir.

SAHA'nın farklı disiplinlerden gelen yerli ve yabancı üyelerin yer aldığı bir danışma kurulu bulunacak ve bu da diğer tüm bilgiler gibi kamuoyuna açıklanacak. Danışma kurulu yılda birkaç kez toplanarak SAHA'nın genel

yönünü belirlemeye yardımcı olacak. Bunun yanında her yıl değişmek kaydıyla iki küratör SAHA ile birlikte çalışarak projeler önerecek ve destek verilecek projeler için karar mekanizmasında önemli rol oynayacak.

E.A.: Destekleyeceğimiz projelerin seçimi konusunda medyanın ve iletişim araçlarının kullanımıyla ilgili stratejiniz-şeffaflık tasarımınız nedir?

M.Ç.: Web sitemizi “şeffaflık” ilkemiz doğrultusunda araç olarak kullanmayı hedefliyoruz. SAHA’nın web sitesi <http://saha.org.tr/> başvuru kriterlerini içerecek ve tüm destek olduğumuz projelere burada detaylarıyla yer vereceğiz. Web sitemizde tüm SAHA destekçilerine yer verecek ve bu bilgileri senelik yayımlanan faaliyet raporlarıyla besleyeceğiz. Uzun vadede ise yeni fikirlerin nüveleneceği, her türlü düşünceye eşit mesafede duran bir platform yaratmayı hedefliyoruz. Medyada yalnızca projelerimizle yer almayı istiyoruz. Amacımız “söyleyenden” çok “yapan” bir kurum olmak.

E.A.: Türkiye’de ekonomik sınıflar arasındaki kültürel ve sosyal uçurum ile siyasal ayrılıkları kültürel demokrasi lehine bertaraf edebilecek projelere de destek olmayı düşünür müsünüz?

M.Ç.: Kültürel demokrasiye katkıda bulunmak SAHA’nın uzun vadeli hedeflerinin arasında bulunuyor. SAHA, tarafsız, evrensel değerleri benimseyen, her türlü fikir ve duruşa eşit mesafede duran bir oluşum olmayı hedefliyor. Amacımız, Türkiye çağdaş sanatı için “saha” yaratabilmek, bunu evrensel değerlere saygılı ve demokratik bir duruş çerçevesinde, özgür bir ortamda gerçekleştirmek.

E.A.: Müzayede kurumunun geleceğin çağdaş sanat pazarını manipüle etmemesi adına herhangi bir kaygı güdüyor musunuz?

M.Ç.: Kurucuların şahsi fikirleri farklı olabilir, fakat SAHA olarak bu tür konularda fikir beyan etmeyi ve bir otorite olarak konumlanmayı doğru bulmuyoruz. Bu tür konuların konuşulması ve tartışılması çağdaş sanatın gelişmesi adına çok önemli olduğundan internette bu gibi konularda pek çok görüşün paylaşılacağı bir ortamı sağlamayı amaçlıyoruz.

E.A.: Nicelik olarak artışta olsa da, nitelikli galericiliği, geleceğe bırakacağı kaliteli hizmet açısından önemseyecek misiniz?

M.Ç.: Sanatın ticaretini yapan kurumlar SAHA’nın alanına girmediği için bu konuda somut bir hareketimiz olmayacak. Fakat tabii ki çağdaş sanatın gelişebilmesi ve

sağlıklı işleyebilmesi için galeriler de çok önemli. Belki uzun vadede düzenlenen seminer ve eğitimler vasıtasıyla dolaylı olarak SAHA’nın bu konuda da bir katkısı olabilir.

E.A.: Destek çerçevenizde sanatçıların yanı sıra küratörler ve sanat eleştirmenlerinin de bulunduğunu yazıyorsunuz. Bu konuda daha somut planlarınız varsa, öğrenebilir miyiz?

M.Ç.: SAHA’nın bu bağlamda ilk girişimi, Uluslararası Bağımsız Küratörler Birliği (ICI) tarafından organize edilen prestijli eğitim programı “Curatorial Intensive”e katılma hakkını kazanan genç küratörümüze destek vermek oldu. 2011 yılının Ocak ayından bu yana Kunstlerhaus Stuttgart’ın artistik direktörlüğünü üstlenen küratörümüz, bağımsız düşünceyi teşvik etmek ve uluslararası

SAHA olarak sanatçıların kişisel projelerinin destekçisi değiliz. Kurumların başvurularını değerlendiriyoruz. Sanatçı eğer bir kurum tarafından davet edilmiş ise bu projeye ilgili bizimle irtibata geçebilir. Başvurular için info mail adresimizden veya SAHA’nın dernek numaralarından her zaman ulaşabilirler.

bağlantılar sayesinde farklı işbirliklerinin oluşmasına ortam yaratmak misyonuyla kurulan ICI’nin organize ettiği “Curatorial Intensive” programına katılma hakkı elde eden 13 küratörün arasında yer alıyor.

E.A.: Her bir dernek üyesinden, bu yılki bienale dair izlenimlerini alabilir miyiz?

M.Ç.: SAHA’nın kurucu veya üyelerinin şahsi fikirlerinin ön plana çıkmasını istemediğimizden görüş beyan etmeyi doğru bulmuyoruz.

E.A.: Vereceğiniz destek biçimleri belli tarifleri de getirecek mi? “Eğitim bursu”, “Yayın sponsoru”, “Bireysel destekçi”, “Kolektif tam destek” v.b.?

M.Ç.: Henüz bu tür kategoriler üretmedik fakat ileride bu tür tanımlamalara ihtiyaç duyacağımız durumlar oluşabilir.

E.A.: Size başvurmak isteyen kültür sanat emekçileri hangi iletişim yollarına başvurmak durumunda?

M.Ç.: SAHA olarak sanatçıların kişisel projelerinin destekçisi değiliz. Kurumların başvurularını değerlendiriyoruz. Sanatçı eğer bir kurum tarafından davet edilmiş ise bu projeye ilgili bizimle irtibata geçebilir. Başvurular için info mail adresimizden veya SAHA’nın dernek numaralarından her zaman ulaşabilirler.

E.A.: 2012-2015 ajandanızda yurtiçi ve yurtdışında neler olacak?

M.Ç.: Henüz beş aylık bir dernek olmamıza rağmen İstanbul Bienali’nin ardından New York merkezli ICI (Independent Curators International)’da çok prestijli bir küratörlük programına kabul edilen küratörümüze destek olduk. Eş zamanlı olarak New York’ta Kasım ayında gerçekleşen performans bienali PERFORMA’ya davet edilen sanatçımızın prodüksiyon masraflarını SAHA olarak karşıladık.

Paris’te her üç yılda bir düzenlenen Kültür Bakanlığı destekli “La Triennale” sergisinde yer alacak iki sanatçımıza destek oluyoruz. Bu sene sergi daha önce Documenta 11’in de küratörlüğünü üstlenen ve şu anda Münih’te yer alan Haus Der Kunst’un direktörlüğünü yürüten Okwui Enwezor başkanlığında Palais de Tokyo’da gerçekleştirilecek.

Yine 2012 yılında, Belçika’da gerçekleştirilecek Manifesta 9 Avrupa Güncel Sanat Bienali’ne Türkiye’den davet edilen sanatçımızın, eser prodüksiyon maliyetlerini karşılayacağız. 2012 yazında 13’üncüsü gerçekleşecek olan Documenta’ya Türkiye’den davet edilen sanatçıların da tüm masraflarını SAHA karşılayacak. Bizi heyecandıran bir diğer gelişme Documenta 13 bünyesinde yayımlanacak olan dokuz kitaptan birinin sergiye davet edilen sanatçılarımızdan birini tanıttığı olması. Documenta ekibi tarafından hazırlanıp Almanya’da basılacak kitabın masraflarını, SAHA Derneği karşılayacak. Yayıncılık, Türkiye çağdaş sanatının bilinirliğini artırmak adına son derece önemli. Bu nedenle kitap desteklerini gelecekte de sürdürmeyi planlıyoruz.

E.A.: Niçin bir PR temsilcisi ile çalışmayı seçtiniz?

M.Ç.: SAHA’nın kimsenin kişisel promosyonunu yapmadığını bir kez daha ifade etmek isterim. SAHA’nın iletişiminin, yarattığı “değer” üzerinden olması gerektiğine inanıyoruz. Bu nedenle oluşumun, kamuoyunda tanınması ve kabul görmesini amaçlıyor, destek olunan proje ve kişilerin ön planda olduğu, şeffaflık ilkesi doğrultusunda tüm faaliyetlerin toplumun bilgisi çerçevesinde gerçekleştirildiği bir yaklaşımı benimsiyoruz. PR temsilcisiyle çalışmamızdaki amaç da iletişimizi doğru yönetebilmek ve bunu SAHA’nın değerleri doğrultusunda yaparak görünürlük değil, doğru bilinirlik üzerinden gerçekleştirmek. ●